

Jongere met depressie mag niet tussen wal en schip raken

Depressieve klachten bij jongeren zijn vaak moeilijk herkenbaar. Het STORM-project zet daarom in op eerder signaleren, onder andere. Het project komt aan bod tijdens de Aan Tafel ontbijtsessie over depressie in Eindhoven op 4 oktober. Die vindt plaats in het Warehouse of Innovation.

De eerste spreker is ervaringsdeskundige Jiska. Als kind was ze een gevoelig meisje. Ook had ze sombere buien, was vaak bang, langzamer dan anderen, dromerig en vergeetachtig. Na de scheiding van haar ouders kwam daar 'het gevoel' bij. "Wanhoop, alsof de grond onder je voeten wegzakt, verstikkend."

Later kreeg haar vader, bij wie ze woonde, een nieuwe vrouw met twee kinderen. Jiska raakte verwijderd van de overige familieleden, vervreemd, ook van zichzelf. "Ik ging rare dingen doen, zoals automutilatie, een vriend verzinnen." Ze liep weg naar haar moeder en stiefvader en kreeg ambulante hulp.

Nadat ze twee hbo-studies had moeten opgeven, stapte ze zelf naar een psycholoog. Die stelde ADD vast, een diagnose waar Jiska zich volledig in herkende. Samen met de psycholoog werkte ze aan het verbeteren van haar zelfbeeld.

Inmiddels heeft ze een hbo-diploma, maar helaas is bij Jiska ms vastgesteld, waardoor ze arbeidsongeschikt is verklaard. Na de geboorte van haar eerste kindje had ze een flinke terugval. "Maar gelukkig gaat het nu weer beter."

Puberteit

Rian van den Boogaart van GGZ Oost Brabant gaat in op de achtergronden van depressie bij jongeren en benoemt de signalen. Ze legt ook uit wanneer

vermoedelijk sprake is van een dipje of gedrag dat past bij de puberteit, en wanneer signalen wél duiden op een depressie.

Oorzaken van een depressie lopen uiteen. Ook de gevolgen zijn velerlei. “Denk aan problemen met anderen, schooluitval, lichamelijke klachten, drugsmisbruik.” Waarbij het één vaak voortkomt uit het andere, als bij omvallende dominosteentjes. Wat een diagnose lastig maakt, is dat jongeren tegenover volwassenen klachten vaak camoufleren. “Ze praten er niet makkelijk over”, zegt Rian. Vervolgens gaat Rian in op het STORM-project van GGZ Oost Brabant. “Een piek aan zelfdodingen onder jongeren in 2015 vormde de aanleiding.” Binnen STORM zijn vier interventies ontwikkeld. Doel is om eerder te signaleren en zorg beter af te stemmen, zodat tijdig gepaste hulp kan worden geboden. “We willen ook meer weten: waarom de ene jongere wel en de andere niet? Welke hulp is effectief?”

Oververmoeide jongeren

Sien van Kleef is vertrouwenspersoon en orthopedagoog op het Dr.-Knippenbergcollege in Helmond, school voor mavo, havo en vwo. Ze ziet steeds meer oververmoeide, overbelaste jongeren. “Zien jullie die toename ook?” Een mogelijke oplossing is meer aandacht voor levensvaardigheden op school.

Ze legt twee casussen voor, die later deze ochtend in groepen besproken kunnen worden. Ze vertelt over twee vrienden uit vier mavo. De een laat signalen van een depressie zien, heeft zelfs een concrete doodswens. Hij krijgt meteen hulp. Zijn vriend heeft die doodswens niet en krijgt pas drie maanden later hulp. “Willen we dat zo iemand tussen wal en schip raakt?” Een andere leerling, uit 3 VWO, spijbelde veelvuldig. Hij had sombere gedachten en vooral heel erg geen zin in school. De GGZ adviseerde Psychiatrische Intensieve Thuisbegeleiding (PIT), maar die kon niet geboden worden. De jongen werd terugverwezen naar de gezins- en jongerencoach en ging op den duur helemaal niet meer naar school. “Hebben wij als school hierin een taak?”

Privacywetgeving

Elke Minnebach werkt als jongerenwerker bij LEVgroep. Haar casus begint met een telefoontje. Om kwart over zes 's avonds belde een moeder, die vertelde dat een klasgenoot van haar dochter suïcide wilde plegen. Elke besluit geen rekening te houden met privacywetgeving en neemt, via een privénummer dat ze heeft, contact op met school. Omdat de teamleider van de jongen de hele avond in vergadering is, probeert ze het via de politie, Veilig Thuis en tenslotte Spoed voor Jeugd, die haar op de vingers tikt voor overtreding van de Privacywet. “Uiteindelijk kreeg de teamleider contact met de moeder van de jongen en werd via de huisarts de GGZ in geschakeld.”

Ook de tweede casus van Elke gaat over privacywetgeving. Ze vertelt over een jongen die wél zelfmoord had gepleegd, ondanks dat hij zo'n 20 tot 25 hulpverleners om zich heen had. Die kwamen na zijn dood bij elkaar om afspraken te maken. "Sommigen zeiden: ik kan niks delen omwille van de privacy."

Dagbesteding

De laatste casus, van Rian, gaat over een jongen die na een suïcidepoging was opgenomen bij de GGZ. Op een gegeven maakte hij de overstap naar ambulante hulpverlening. "Maar hij was nog niet voldoende opgeknapt om naar school te gaan. Hij had geen zinvolle dagbesteding. Wie kan daar een rol in hebben? Hoe kun je in zo'n situatie snel dingen samen oppakken?"

Voordat de aanwezigen in groepen uiteengaan om de casussen te bespreken, is er een vragenronde. Iemand wil meer weten over de app van het STORM-project. Rian vertelt dat die nog in onderzoek is en niet voor iedereen beschikbaar.

"In welke mate gijzelt de nieuwe privacywet de hulpverlening?", is een andere vraag. Rob Peters, hoofd zorg kinder- en jeugdpsychiatrie bij GGZ Oost Brabant, adviseert het thema vooral met elkaar te bespreken. Zijn persoonlijke raad: laat je niet gijzelen. "Soms moet je over dingen heen durven stappen en aan de gang gaan."

Meer informatie? Kijk op:

<https://www.ggzoostbrabant.nl/storm-project>

<https://www.fontys.nl/actueel/fontys-vult-warehouse-of-innovation-met-3d-printers-en-studenten/>

